

Štovski ŽELEZAR

Leto XXIII 1983

NOVEMBER Št. 21

GLASILO DELAVCEV DELOVNE ORGANIZACIJE ŽELEZARNE ŠTORE

Inovacije edina alternativa za ozdravitev gospodarstva

Dne 12. oktobra 1983, na Dan inovatorjev, so Medobčinska gospodarska zbornica za Posavje, Raziskovalna skupnost mesta Maribor, Mestni svet ZSS Maribor, Mestna ZOTK in Univerza v Mariboru pripravile posvet »Inovacije – edina alternativa za ozdravitev gospodarstva«. Zanimive teme so poleg inovatorjev in gospodarstvenikov iz Podravja privabile tudi udeležence iz vse Slovenije.

Strokovni del posvetovanja je pričel dr. Peter Glavič iz Visoke tehniške šole Maribor s temo »Ustvarjalnost – zahteva bodočega razvoja«. Poudaril je, da razvoj lastne tehnologije zahteva ustvarjalnost vseh delovnih ljudi, ne samo poklicnih raziskovalcev. Ustvarjalnost naj bi začeli vzpodbujati že v šolah, kar pa je danes bolj izjema kot pravilo.

Dr. Veljko Rus z Inštituta za sociologijo v Ljubljani je orisal nekatere izkušnje drugih držav, predvsem Japonske in ZDA, pri vzpodbujanju ustvarjalnosti in inovativnosti zaposlenih. Ugotavljal je, da je delo osrednja vrednota tako pri Japoncih kot pri Slovencih, vendar pri nas ne znamo mobilizirati ustvarjalnih potencialov. Zanimiva je izkušnja iz ZDA, kjer so v nekaterih podjetjih vodilni delavci nagradijeni tudi glede na število inovacij in inovatorjev med podrejenimi.

Tiskovna konferenca ob otvoritvi razstave »Inovacije za stabilizacijo 83« (foto Exportprojekt)

Prof. Ermin Kržičnik in mag. Sebastjan Strašek iz VEKS Maribor sta analizirala družbeno-ekonomske pogoje in ugotovila, da sedanje stanje delovnih ljudi ne vzpodbuja za inovativno dejavnost, ker je dovolj lažjih možnosti za pridobivanje dohodka (povečevanje cen, teritorialno zapiranje tržišča, zaprtost pred zunanjo ekonomsko-tehnološko konkurenco itd.), vendar nas ti načini vodijo ravno v nasprotno smer, kot naj bi šla stabilizacija.

Stane Zajko, predstavnik Službe družbenega knjigovodstva, je priznal, da služba ne spremlja podatkov o uspešnosti raziskovalne dejavnosti merjene s povečanim dohodkom oz. čistim dohodkom, ker takih podatkov ne vodijo niti same raziskovalne ustanove.

Predstavniki delovnih organizacij so nadaljevali s tematiko družbeno-ekonomskih pogojev inventivne dejavnosti.

Mag. Ciril Paluc iz Mariborske livarne je prikazal tržni vidik inovacijske dejavnosti. Inovacije so gospodarska kategorija z vrednostjo in uporabno vrednostjo ter jih s prodajo izdelka, storitve, pravice ali znanja tudi tržno uresničujemo. Če to spoznamo, smo že blizu vrednotenja inovacij ne le po stroškovnem, temveč tudi po dohodkovnem načelu.

Martin Dover in Franc Klasinc iz Tovarne stikalnih naprav, Maribor sta prikazala, kako inovacije učinkujejo na bilanco delovne organizacije. Podatki o inovativni dejavnosti so zajeti v okviru obstoječih kontov in vsebovani v rezultatih us-

Ob otvoritvi razstave »Inovacije za stabilizacijo 83«. Podelitev priznanj. (foto Exportprojekt)

pešnosti poslovanja TOZD. Če inovacija prispeva k prihranku materiala, ostane prihodek isti, za vsoto prihranka pa se poveča dohodek. Če inovacija prispeva k boljši prodaji izdelka ali znižanju izdelovalnega časa, pa se poveča tako prihodek kot dohodek.

V delovni organizaciji so s takim spremljanjem učinkov inovacijske dejavnosti usmerili le-to na področje prihrankov materiala, saj so materialno zelo intenzivna proizvodnja in s tem so prihranili več milijonov dinarjev.

(Nadaljevanje na 2. strani)

PRED ODLOČANJEM

Dopolnitev samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah za razporejanje čistega dohodka ter delitev sredstev za osebne dohodke in sklada skupne porabe se nahaja v obravnavi v zelo težkem trenutku. Na eni strani pritiskajo na standard delavcev vedno višje cene, na drugi strani pa je potrebno obstoječi sistem samoupravne ureditve razporejanja čistega dohodka, sredstev za osebne dohodke in sklada skupne porabe spremeniti in prilagoditi obstoječemu stanju v delovni organizaciji in splošnim družbenim usmeritvam. V predvidenih dopolnitvah se za uresničitev splošne družbene opredelitve za boljše nagrajevanje težkega fizičnega dela predvideva večje nagrajevanje težkih pogojev dela. Za uresničitev opredelitve za višje vrednotenje kreativnega dela pa se predvideva večji razpon med rangi. Prav tako je praksa v zvezi s postopkom spreminjanja organizacije in nagrajevanja pokazala, da obstoječi postopek ni primeren in se je zato pristopilo k ureditvi tega postopka na drugačen način. Vse te spremembe poleg ostalih, ki so v teh dopolnitvah, sledijo smernicam, ki so si jih zadali člani zveze komunistov naše delovne organizacije na akcijski konferenci. Predstavljajo obenem prvo fazo spreminjanja sistema nagrajevanja, kateri bo sledilo spreminjanje obstoječega sistema stimuliranja.

Res je, da s spreminjanjem obstoječega sistema nagrajevanja posegamo v delitev sredstev za osebne dohodke. Vendar je važnejše kot to, da vsak posameznik išče koristi v novem sistemu, to, da se zavemo dejstva, naj bi novi način nagrajevanja pomenil večjo produktivnost kot rezultat izpopolnjenega sistema nagrajevanja. Ob razpravi je potrebno osnovni poudarek dati ciljem, ne pa trenutnim koristim. Važno je, da se razprav o teh dopolnitvah lotimo enotno, z določeno mero strpnosti, ne pa s pogrevanjem starih problemov v zvezi z nagrajevanjem. Važno je, da v razpravi tvorno sodelujemo, saj je vsaka dobronamerna dopolnitev obstoječega stanja dobrodošla.

Na koncu bi hoteli poudariti še nujnost angažiranja vseh samoupravnih, družbeno-političnih in poslovnih struktur pri sprejemanju sprememb tega samoupravnega akta, tako da bi dosegli boljši in pravičnejši sistem nagrajevanja.

P. O.

Kljub težavam odločni

Nekaj dni poprej sem zvedel, da bo 15. 10. 1983 že 31. razširjena seja delavskega sveta TOZD livarne strojne litine. Odločil sem se, da se te seje udeležim, ne da bi me povabili. O moji odločitvi sem obvestil vodjo TOZD ing. Goriška. Ni mi bilo žal zaradi moje odločitve. Navzoč sem bil na seji, na kateri so se delegati odločali o življenjskih nalogah te temeljne organizacije.

V Storah smo že vajeni razprav o izgubah in slabih poslovnih uspehih posameznih TOZD, že leta pa nas spremlja to »čudo poslovanja« v Tovarni traktorjev (letos kaže povsem drugače).

Tudi Livarna strojne litine ne more iz težav, ki jo že leta spremljajo. Vse do letošnjega leta je nekako šlo. Letos pa so bili poslovni rezultati iz meseca v mesec slabši. Polletni rezultati so bili več kot zaskrbljujoči. Tako slabega rezultata še niso imeli. Da bi bila zaskrbljenost še večja, je izguba v juliju, predvsem pa v avgustu mesecu dosegla že 2,6 milijarde starih din.

Vodstvo TOZD je ocenjujoč polletne rezultate in predvidevanja do konca leta, v sodelovanju s kolegijskim poslovnim odborom, pristopilo k izdelavi programa sanacije. Prav ta program je bil na dnevnem redu seje delavskega sveta.

Uvodoma je nastale težave in razmere, v katerih se je znašla TOZD, podal vodja TOZD Gorišek Ciril, dipl. ing. Opozoril je na to, da se že vrsto let otepajo z izgubo, ki je vzrok v še ne dokončani investiciji. Letos je bila zaključena prva faza, Oddelek hidravlične litine, ki je v poizkusnem obratovanju. To pa ni edini vzrok. Omeniti velja vrsto vplivov na takšno stanje kot: v proizvodnji, izdelujejo kar 800 pozicij, ki niso vse vrednostno najboljše, fluktuacija delovne sile, neustrezni pogoji dela, nagrajevanje po delu in rezultatih dela, težave s kooperanti pri zagotavljanju repromateriala itn. Izredno pomembna je ugotovitev, je dejal, da so delali z lastnimi silami in znanjem in da niso nikjer kupili tehnologije, ki jo v livarni uporabljajo. Tudi izmeček je pod planom. Vodstvo sproti analizira razmere in ukrepa, vendar je težav toliko, da jih ne morejo obvladati brez ponovne ocenitve, kaj in koliko proizvajati in čemu dati prednost.

Uvedli so vrsto evidenc, nadzora, kontrole, da bi kar najlaže ukrepali. Vsa ta dognanja in spoznanja bodo služila kot osnova za realizacijo ukrepov, ki so danes predmet razprave in sprejema.

V razpravi so nato sodelovali:

Dipl. ing. Zakonjšek Niko. Opozoril je na težave pri pridobivanju soglasij za investicije in uvoz opreme za livarno, o kadrih in o selekcijiranju proizvodnje.

Dipl. ing. Senčič Srečko. V zvezi z ukrepi, ki so danes predmet razprave, zahtevk delavskega sveta delovne organizacije, je dejal, da je potrebno izvršiti določene kadrovske premike znotraj TOZD, da so potrebni kratkoročni in dolgoročni ukrepi vse tja do leta 1986, ko naj bi bila sanacija zaključena, o potrebni izvojni usmerjenosti, proizvodnem programu tako po količini kot kvaliteti, v večji odgovornosti itn. Na koncu razprave je podal še predlog sanacije poslovanja do konca leta 1983 in do leta 1986.

Ing. Šuster Maks je predvsem menil, da je potrebno ustrezno rešiti problem kadrov v livarni.

Ing. Banjevič Miodrag je postavil vprašanje, zakaj je bilo sprejetih toliko pozicij in šele sedaj proučujemo, katere bomo izločili. O avtomatski liniji že govorimo pet let, vendar je še do danes nimamo. Premalo smo agresivni in odločni, je dejal.

Dipl. ing. Kramer Jože. Naročila izredno nihajo in je potrebno vzeti včasih tudi tisto, kar ni rentabilno. Opozoril je na stalne težave z oskrbo in slabo kvaliteto repromaterialov.

Dipl. ing. Strohmaier Mirko. Hidravlika ima do konca leta zagotovljene surovine in naročila. Proizvodnja naj bi znašala v oktobru 15 ton, novembru 20 ton in v decembru 25 ton. Uspešnost te proizvodnje bo tudi zmanjšala višino izgube v letu 1983.

Florjančič Jože je menil, da je osnova v kadrih za sanacijo težav v livarni. Zelo visok bolniški stalež onemogoča normalno poslovanje.

Ing. Zelič Franc. Je dejal, da je v livarni kar 20 % fluktuacija. Težave so v pridobivanju delavcev. Edini vir so šole, ki pa ne morejo zagotoviti potreb livarne. Vzrok je v letih nazaj, ko smo popolnoma opustili šolanje kadrov livarske stroke. Predloženi ukrepi naj bi zagotovili v TOZD boljše OD, medsebojne odnose in neposredno odgovornost za posamezna področja dela v livarni.

Inovacije edina alternativa za ozdravitev gospodarstva

(Nadaljevanje s 1. strani)

Marjan Ferš iz TAM Maribor je orisal način vrednotenja in evidentiranja rezultatov ustvarjalnosti v svoji delovni organizaciji. **Novost je v načinu nagrajevanja delavcev, ki se po delovni dolžnosti ukvarjajo z inovacijami. Ti niso nagrajeni na osnovi prihranka od inovacije, pač pa se njihov osebni dohodek povečuje glede na faktor inovativnosti od 0-20 %.**

Brane Drož iz Ekonomskega centra, Maribor pa je primerjal metodološke pristope pri uveljavljanju ustvarjalosti in poudaril, da metoda USOMID v obliki inovacijskih krožkov razvija poleg motivacije, ki je osrednji element MID, tudi vsebinsko in metodološko znanje za ustvarjalnost.

Posvetovanje je zaključil dr. Matjaž Mulej, ki je ugotovil, da sta množična ustvarjalnost in samoupravljanje vsakdanjega dela istovetna procesa.

Posvet v Mariboru je pokazal, da v tem delu Slovenije resneje in bolj poglobljeno razmišljajo o inovativni dejavnosti, ki je v marsikateri delovni organizaciji postala enakopraven element poslovnega sistema. Pri tem ima široko podporo s strani javnih glasil, družbeno-političnih organizacij in izobraževalnih institucij, kot sta Visoka tehniška šola in VEKŠ, Maribor, ki že vključujeta to dejavnost v svoje izobraževalne programe.

TRATNIK Gorazd, dipl. soc.

S seje delavskega sveta TOZD Livarne strojne litine (foto Arzenšek)

Dipl. ing. Senčič je nato predložil program, ki ga je pripravil poslovodni svet Železarne Store. Po krajši razpravi je bil program v celoti in soglasno sprejet, kajti o njem je posredno tekla razprava že med celotno sejo.

SANACIJA POSLOVANJA V TOZD LIVARNA STROJNE LITINE V ŽELEZARNI STORE

1. Uvodni del

Na osnovi analize poslovanja TOZD livarne strojne litine v prvem polletju 1983, analize začrtanih in doseženih ciljev in problematike dosedanjih sanacijskih prizadevanj in na osnovi sklepa samoupravnih organov na nivoju DO Železarne Store in TOZD livarne strojne litine opredeljujemo program ukrepov in aktivnosti za nadaljnjo sanacijo, stabilizacijo in razvoj kompleksne proizvodno-poslovne dejavnosti litine v Železarni Store.

Glede na kompleksno problematiko navedene dejavnosti, stanje proizvodnje, problematiko kadrov, stanje opremljenosti, tržne usmeritve, dosežene negativne poslovne učinke in glede na nujnost kompleksne aktivne dejavnosti v celi reproverigi proizvodno-poslovnega procesa je potrebno speljati sanacijo poslovanja TOZD G v naslednjih etapah:

- kratkoročni ukrepi in aktivnosti za tekočo sanacijo proizvodnje in poslovanja (1983/84),
- dolgoročna sanacija, prestrukturiranje in razvoj (1984-86).

2. Kratkoročni ukrepi in aktivnosti

Glede na izredno težko stanje je v okviru kratkoročne sanacije potrebno ukrepe in aktivnosti usmeriti predvsem na naslednja področja:

2.1. Analiza in selekcija proizvodnega programa (količina in asortiment) ob upoštevanju že dosežene stopnje prestrukturiranja, vključevanju in polnem aktiviranju nove opreme in naprav (1. faza: litina za hidravliko in odprava grl), realnih možnosti proizvodnje (dotrajana proizvodna oprema) in ob upoštevanju selektivnega povezovanja s partnerji v poslovno-dohodkovni verigi in realnem količinskem in kvalitativnem izvoznem trendu.

Glavni kriteriji pri selekciji tekočega proizvodnega programa so:

- količinski obseg kvalitetne »usmerjene« litine za poslovne partnerje ob upoštevanju dosežene stopnje sodelovanja, stopnje osvajanja – prestrukturiranja in pozitivnih trendov za nadaljnji razvoj in sodelovanje;
- strokovni (materialni) obseg »usmerjene« litine in njena verifikacija oz. potrditev (cenovne relacije) v »poslovni verigi«;
- opredelitev tržno interesantne litine, upoštevajoč realno stanje trga, opremljenost in nove proizvodne možnosti (litina za hidravliko);
- realna orientacija v direktnem izvozu ob istočasnem upoštevanju posrednega vključevanja litine v izvoz posredno preko kupcev – partnerjev;
- sukcesivni proizvodni program velja do vključevanja nove opreme (II. faza).

2.2. Stimulacija udeležencev proizvodno-poslovne sanacije

Upoštevajoč objektivne pogoje poslovanja in težke pogoje v tekočem in prehodnem obdobju do realizacije II. faze je za sanacijo proizvodnje predvidena pripadajoča stimulacija.

Osnova za stimulacijo je selektivno in tržno določena proizvodna količina, operativno opredeljena glede na sedanjo opremljenost in proizvodne možnosti ter potrebe kupcev in glede na določene izplete in izmečke v okviru kvalitetnih grup in proizvodov.

2.3. Polno aktiviranje proizvodnih naprav in opreme prve faze (hidravlika in odprava grl), in sicer:

- Dokončanje in vključevanje manjkajoče opreme v oddelku hidravlike ter organizacijsko-tehnološka in proizvodna speljava na osnovi določenega proizvodnega programa (dvoizmensko delo).
- Dokončanje del v CO₂ jedrarni in povečanje proizvodnje jeder (2-izmensko delo).
- Speljava in aktiviranje dopolnilnih naprav in opreme v formaciji (mehanizirano ročno formanje).
- Aktiviranje in vključevanje nove žarilne opreme.
- Adjustaža litine: urejanje, speljava adjustaže v livarni in eksterni čistilnici.
- Strojno formanje – usposobitev stresne rešetke.
- Dokončna rešitev sušilne peči za jedra.
- Odločitev glede obratovanja Junker peči.

2.4. Izboljšanje kadrovske strukture predvsem v naslednjem:

- vodenje proizvodnje litine za hidravliko,
 - vodje tehnoloških področij – ojačitev,
 - delovodje – kvalitativni dvig in selekcija.
- Osnove za notranjo kadrovsko prestrukturiranje so v že izdelanih elementih iz programa prve faze sanacijskega programa.

2.5. Spremljanje in redukcija internih proizvodnih stroškov:

- analiza internih stroškov vseh vrst,
- normative porabe in spremljanje po vrstah in obsegu,
- stroški tekoče proizvodnje in tekočega osvajanja,
- redukcija dodatnih in storitvenih stroškov (razna oprema, orodja, priprava, prevozi itd.).

2.6. Spremljanje in reguliranje glavnih proizvodnih materialnih stroškov:

- vložek jekleni – odnosi grodelj/jekleni odpadke,
- reguliranje vstopne cene vložka,
- kvalitetni premik pri vložku,
- spremljanje nekovinskega vložka in dodatkov,
- stroški adjustiranja in spremljanje teh stroškov.

2.7. Prerazporeditev splošnih (fiksni) stroškov poslovanja:

- stroški splošnega značaja,
- energija, vzdrževanje itd.
- delovne skupnosti,
- ostale zunanje obremenitve.

2.8. Tržno-poslovne aktivnosti

Upoštevajoč že začeto proizvodno in poslovno orientacijo in nadaljnjo dolgoročnost (kvalitetna litina – partnerji – kupci – sovlagatelji) je na osnovi selektivnega programa potrebno naslednje:

- vključevanje kupcev – partnerjev v proizvodno-poslovno povezavo (relacije kvaliteta/količina in cena ter vrsta in obseg povezavnosti),
- cenovna verifikacija litine glede na vrsto litine, kvalitete potrebe in tehnološko in ekonomsko upravičenost,
- agresivna politika pridobivanja cenovno zahtevne litine.

2.9. Sanacijo v TOZD G (operativno) za tekoče prehodno obdobje v povezavi z dolgoročnimi ukrepi speljejo v okviru obstoječe organizacije:

- **dipl. ing. Strohmaier Mirko**, ki prevzame vodstvo TOZD livarne strojne litine in je odgovoren za proizvodno, tehnološko in poslovno sanacijo;
- **dipl. ing. Kramer Jože**, kot vodja Priprave proizvodnje livarne II, prevzame sanacijo tehnološke in operativne priprave;
- **Verbič Mišo**, iz DS za komercialne posle, prevzame sanacijo tržno poslovne operative.

Na nivoju DO Železarn Štore se za sanacijo poslovanja v TOZD G vključuje **podpredsednik poslovnega odbora Senčič Srečko**, **dipl. ing. in Gorišek Ciril**, **dipl. ing.**, s tem da prevzemajo funkcije koordiniranja, tehnološko-poslovnega vodenja in proizvodno-razvojnega usmerjanja, in sicer:

- **podpredsednik, dipl. ing. Senčič Srečko** za tekoče kratkoročne sanacijske ukrepe in aktivnosti;
- **dipl. ing. Gorišek Ciril** prevzame funkcijo vodje razvoja proizvodnje litine, predvsem za razvojno proizvodno usmeritev in dolgoročno stabilizacijo proizvodnje;
- **podpredsednik dipl. ing. Zakonjšek Niko** za prehodno in dolgoročno razvojno-proizvodno usmeritev.

3. Dolgoročna sanacija, prestrukturiranje in razvoj proizvodnje litine

Vzporedno z nujnimi ukrepi za tekočo sanacijo so nujne speljave nalog za prehodno in dolgoročno sanacijo proizvodnje litine v Železarni Štore.

Glavna področja aktivnosti oz. **ukrepi**, ki sledijo iz že opredeljenih tehnoloških, tržnih in poslovnih usmeritev, so:

- 3.1. naložbeni ukrepi,**
- 3.2. Tržni ukrepi,**
- 3.3. tehnološka priprava in spremljanje,**
- 3.4. organizacija proizvodnje,**
- 3.5. kadrovske ukrepi**

Pripravljenost in odločnost delavcev Livarne strojne litine pri razreševanju težav, solidarnost delavcev ostalih TOZD, ki se je v naši delovni organizaciji že večkrat pokazala in dokazala pri pokrivanju izgub, in neposredna pomoč kolegijskega poslovnega odbora so porok, da bo tudi ta temeljna organizacija izšla iz težav.

KF

Z združevanjem denarja do kvalitetnih jekel

Novo jeklaro v Zenici naj bi zgradili do leta 1985 – Precej denarja bodo prispevali tudi predelovalci

OD NAŠE DOPISNICE

SARAJEVO, 19. oktobra – Do konca leta – pričakujejo v železarni – bodo podpisali pogodbo o nabavi opreme za novo jeklaro, v kateri bodo izdelovali kvalitetna jekla. Če bo šlo vse po načrtih, naj bi nov obrat RMK Zenica v okviru zdajšnje jeklarne končali do konca leta 1985.

V njem nameravajo, kot je znano, letno izdelati 340.000 ton kvalitetnih jekel, ki jih v tej republiki, pa tudi sicer v Jugoslaviji, kronično primanjkuje.

Konec septembra so – priprave so bile zelo dolge – namreč končno podpisali sporazum o združevanju sredstev in dela za novo jeklaro. Po njem bodo 1,55 milijarde dinarjev zagotovili porabniki kvalitetnih jekel iz svojih sredstev, nadaljnjih 500 milijonov dinarjev pa iz sredstev sklada federacije za manj razvite. Od predelovalcev bo največji delež prispeval RMK Zenica, 34 odstotkov, sarajevski Unis 27 odstotkov, odstotek več Bratstvo iz Pucareva, medtem ko bosta sarajevska Energoinvest in Famos sodelovala z znatno manjšimi deleži. Velik del denarja za to naložbo, katere vrednost je po cenah iz leta 1981 znašala 5,5 milijarde dinarjev (zaradi rasti cen in inflacije naj bi to vrednost vsako leto povečali za 15 odstotkov), bodo prispevale banke, s posojili. Gospodarska banka Sarajevo – združena banka naj bi tako pri svojih temeljnih bankah zagotovila 1,74 milijarde, 2,34 milijarde dinarjev pa druge bosansko-hercegovske banke. V proizvodnjo kvalitetnih jekel bodo del sredstev vložili tudi izvajalci del oziroma dobavitelji opreme. Gre za 320 milijonov dinarjev. Glede na to, da se za projekt zanimajo tudi predelovalci kovin iz drugih republik oziroma pokrajin, so zanje predvideli 50.000 ton jekel. Za proizvodnjo teh bodo tudi predelovalci prispevali ustrezen del sredstev.

MIJA REPOVŽ

Prednost gradnji jeklarne na Jesenicah

BLLED, 21. oktobra – Danes so na Bledu podpisali samoupravnega sporazuma o ustanovitvi bančnega konzorcija za uresničevanje razvojnega programa črne metalurgije slovenskih železarn. Podpisnice sporazuma, 14 temeljnih bank Ljubljanske banke s področja SRS, Beogradska banka Ljubljana in Jugobanka Ljubljana, bodo po tem sporazumu zagotavljale dopolnilna denarna sredstva za realizacijo razvojnega programa Slovenskih železarn. Prednost ima gradnja jeklarne 2 na Jesenicah.

Investicijski program za povečanje kapacitet proizvodnje jekla v Železarni Štore

Objavljamo dosedanje aktivnosti:

– Investicijski program so izdelali pri RCC v avgustu in posredovali LB Temeljni banki Celje, LB – Inštitut za ekonomiko investicij, Ljubljana.

– S strani predsednika KPO SOZD je bila 13. 9. 1983 imenovana 12-članska namenska komisija z nalogo, da prouči predloženi investicijski program in oceni tehnično-tehnološki in ekonomski del ter realnost investicijske vrednosti in terminski plan. Komisija je na svojih sejah dne 4. in 12. 10. obravnavala predloženi program in ga pozitivno ocenila, tako v tehnično-tehnološkem kot ekonomskem smislu.

– Odbor za razvoj in investicije SOZD SZ je na svoji seji dne 25. 10. 1983 obravnaval poročilo namenske komisije in isto potrdil oz. verificiral.

– Dne 11. 10. 1983 je Odbor za razvojno-plansko področje pri Splošnem združenju črne in barvaste metalurgije Gospodarske zbornice Slovenije obravnaval investicijski program ZS in ga pozitivno ocenil ter ga potrdil.

– Investicijski program so obravnavali na 10. redni seji delavskega sveta DO Železarn Štore dne 2. 9. 1983.

– Koordinacije vseh TOZD in DS Železarn Štore so obravnavale investicijski program.

– Dne 26. 9. 1983 je bila z Metalno, Maribor podpisana okvirna pogodba za izvedbo kompletnega inženiringa, vključno z dobavo uvozne in domače opreme in izvedbo gradbenih del.

Trenutno je predlog investicijskega programa v obravnavi na Inštitutu za ekonomiko investicij pri LB Ljubljana, kjer se pripravlja predlog za obravnavo na Republiški komisiji za oceno investicij.

Na ozemlju habsburške monarhije je bila 29. oktobra 1918 razglašena Država Srbov, Hrvatov in Slovencev. V Zagrebu je hrvatski sabor pretrgal stike z Avstro-ogrsko in predal oblast Narodnemu vijeću (svetu) kot vrhovnemu političnemu predstavniku Srbov, Hrvatov in Slovencev. To je dan osvoboditve večine slovenskega naroda izpod tisočletnega nemškega gospodstva. Se danes pa je ta veliki spominski dan v zgodovini slovenskega naroda zasenčen s srbskim hegemonističnim zgodovinskim konceptom, ki potiska v ospredje 1. december 1918, dan zedinjenja s Kraljevi-

no Srbijo v Kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev. Ta srbski hegemonistični (prevladujoči, gospodovalni) zgodovinski koncept je obvladoval zgodovinske pisje in zgodovinski pouk v šoli in v javnem življenju ves čas med obema svetovnjima vojnima.

Most preko Bosporja, ki povezuje Evropo in Azijo, so izročili prometu 30. oktobra 1973. Gradili so ga od februarja 1970. Po dolžini je bil to četrti most na svetu (dolg je 1075 metrov) in največji viseči most v Evropi.

R. Uršič

Ogled vakuumske naprave firme VACMETAL

V pripravah na povečanje in posodobitev jeklarske proizvodnje v Železarni Store smo si ogledali vakuumsko napravo v **Kruppovi jeklarni v Bochumu**. Jeklarna je imela omenjenega dne in tudi naslednji dan remont, zato smo si lahko napravo pogledali v mirovanju. Jeklarna koristi za proizvodnjo elektroobločno peč 140 t z močjo transformatorja 85 MVA. Proces delovanja peči je v celoti mehničan in voden s pomočjo računalnika. Nadzor nad delovanjem peči in njeno posluževanje se vrši iz komandne kabine s pomočjo TV monitorjev in kamer, ki so nameščene okoli peči. Peč je obdana z zaščitnimi stenami proti ropotu ter ima vgrajene vodnohlajene panele in obok. Odsesavanje dimnih plinov se vrši skozi četrto odprtino in haubo na stropu hale nad pečjo. Dodajanje nekovinskih in kovinskih dodatkov v peč je avtomatsko iz bunkerjev preko dozatorjev v dodajalni lijak skozi peto luknjo na oboku. Vložek zakladajo z dvema košarama, vendar redno pustijo v peči okoli 20 t taline in žlindre, da povečajo talilno sposobnost, obenem pa omogočajo hitrejšo potekanje samega procesa. Ves čas taljenja se vpihuje kisik v talino s pomočjo avtomatske dodajalne naprave. Izhodno stanje kemične analize vsake šarže je:

C = okoli 0,10 %

Mn = okoli 0,20–0,25 %

P = okoli 0,010 %

S = okoli 0,020 %

Jeklo se izlije v dve livni ponovci zaradi omejitev nosilnih žerjavov. Ponovci sta na posebnem vozu, ki jih potem transportira do vakuumske postaje. V ponovci se predhodno opravi grobo legiranje posameznih elementov in C s pomočjo avtomatiziranega dodajalnega sistema. Ponovci potem odstavi v dva vakuumska kotla, ki imata vsak svoj pokrov, vendar skupno vakuumsko postrjenje in mehanizirano dodajanje zlitin in drugih žlindrotvornih elementov v vakuumu. Naprava je grajena brez dogrevanja, zato so izhodne temperature iz peči 1701–1750 °C, odvisno od kvalitete. Probe za kemično analizo se jemljejo v povprečju trikrat, in sicer se vzame ob raztalitvi, na osnovi katere se opredeli kvaliteta in druga se vzame iz livne ponovce po grobem legiranju. V vakuumu običajno ne jemljejo prob za kemično analizo. Ponovno vzamejo proba na koncu procesa obdelave taline v vakuumu za potrebe končne kemične analize in analize H_2 , O_2 in N_2 .

Delovanje vakuumske naprave:

Pred odstavitvijo ponovce v kotel se priključi cev za vpihovanje argona na priključek na livni ponovci, po odstavitvi ponovce se zapre pokrov in se začne predvakuumiranje s pomočjo vodnih črpalk do približno 50 torr, nato se vklopijo zaporedno vezani injektorji na paro in dosežejo tlak pod 1 torr. Čas doseganja tlaka 5–8 min.

V vakuumski postaji se opravijo naslednje operacije:

- prepihanje z argonom,
- vakuumiranje,
- končno legiranje.

Celoten čas zadrževanja ponovce v vakuumskem loncu je 20–25 min. Ko se prične pokrov vakuumske naprave dvigovati, voda oblije tesnilo na loncu, da ne bi prišlo do poškodb tesnila. Pokrov ima vgrajene priključke za merjenje temperature v vakuumu, za opazovanje taline, za legiranje in je vodnohlajen. Sedaj pri-

pravljajo izvedbo keramičnega pokrova, ki bi bil pritrdjen na obstoječi pokrov, s čemer bi se zmanjšal padec temperature v vakuumu na 2 °C/min.

Jeklo odlivajo v kokile. Vsa jekla, ki so izdelana v el. peči, gredo preko vakuumske naprave. Izdelujejo naslednja jekla: konstrukcijska, nerjavna, nizkolegirana.

V popoldanskem času so bili razgovori pri **Vacmetalu v Dortmundu**, kjer je bilo bistveno vprašanje čas izvajanja investicije in v kakšni obliki uvoza bi bilo minimalno potrebno opremo možno uvoziti s pomočjo Metalne.

Se isti dan smo si ogledali še firmo **BBC v Dortmundu**, kjer izdelujejo indukcijske peči za livarne; pokazali so veliko zanimanje za kooperacijsko sodelovanje na tem področju. Predvsem so nakazali možnost izdelave posameznih elementov peči v Jugoslaviji za naše potrebe in potrebe BBC. Naslednji dan smo obiskali **KRUPP-Reinhausen**, kjer se zanimajo za sodelovanje na tehnološkem delu v jeklarni, kot tudi pri obnavljanju obstoječe Birlec peči ter nudijo pomoč pri reševanju študije o povečanju kapacitet na pečeh ter pri zmanjšanju porabe grafitnih elektrod.

Bračun Peter, dipl. met. ing.

POSKUSNO OBRATOVANJE ODDELKA HIDRAVLICNE LITINE

Večkrat smo brali že v internem glasilu pa tudi v drugem časopisu o tem, kako poteka osvajanje izdelave ulitkov za hidravliko. Iz vsebine člankov se je dalo sklepati, da je uvajanje ulitkov s posebnimi kvalitetskimi zahtevami v redno proizvodnjo končano že s tem, da so bili določeni glavni tehnološki principi in parametri posameznih faz proizvodnega procesa.

Pokazalo se je, da temu le ni povsem tako. Ugotavljamo, da je za serijsko proizvodnjo potrebno rešiti še več odprtih vprašanj. Poleg stalnega izpopolnjevanja tehnologije izdelave že tehnološko osvojenih ulitkov ter za uporabo novih vrst litin je važen faktor še stanje opreme, strojnih naprav in orodij, ki bistveno vplivajo na potek proizvodnje. Dejstvo je, da brez sodobnih naprav in orodij ter aparatov za kontrolo izdelkov ni možno kvalitetno in rentabilno proizvajati.

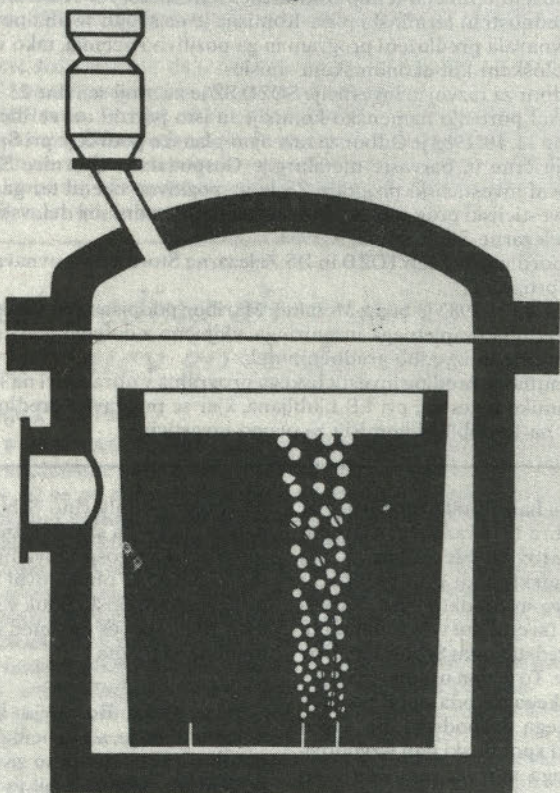
Bistven problem pri tej vrsti proizvodnje je, kako doseči dovolj visoko tehnološko reproduktivno sposobnost, saj morajo biti izdelki stalno na istem kvalitetskem nivoju. Prav v livarnah je ta problem najbolj izpostavljen, saj se dogaja, da zaradi vse večjih zahtev in ožjih toleranc v nihanju kvalitete vse bolj občutimo slabo reproduktivno sposobnost.

Že sedaj imamo nekoliko problemov, ki jih moramo rešiti v najkrajšem možnem času. Težave nastopajo že na samem začetku procesa. Pokazalo se je, da domači stroj za »streljanje« kompliciranih jedr, ki ga je izdelal Gost, ni prikladen. Pri tem se izgubi dosti časa zaradi nekvalitetnih jeder, pa tudi uvoženega oplaščenega peska. Nadaljnji problem predstavljajo še nedovoljena tehnološka oprema in aparatura za kontrolo. Nerazumljivo je, da obrat poizkusno obratuje skoraj tri mesece, vendar še do sedaj ni dobavljen kotel za izdelavo nodularne litine, čeprav bi moral biti že od samega začetka in nabirati izkušnje za kasnejše obdobje, ko se bo poizkusno obratovanje izteklo. Nadalje je opaziti precejšnje kasnitve pri zasedbi strokovnega kadra. Sedaj na začetku, ko je potrebno vložiti največ napora, da se livarsko tehnološko uvede v proizvodnjo največ ulitkov, se mora tehnologija posameznih ulitkov reševati le »priložnostno«, ker še ni za to odrejen ustrezen tehnolog. Isto velja za vodjo obrata, ki je v celotnem trimesečnem obdobju poskusnega obratovanja bil »uganka«.

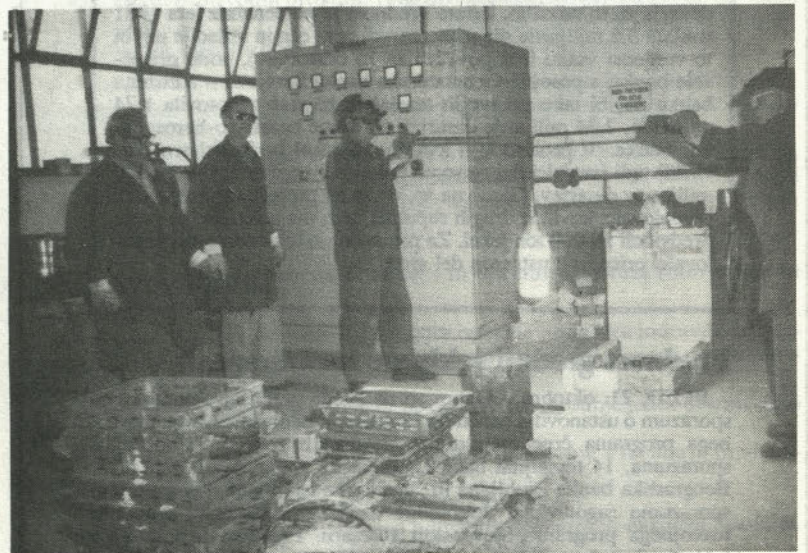
Kljub opisanim težavam se je že sedaj pokazalo, da je bila odločitev o prestatviti te vrste proizvodnje v posebne prostore povsem pravilna. Kvaliteta ulitkov se je že ustalila na odrejenem nivoju, izmeček pa je pri nekaterih pozicijah zadovoljivo nizek, le 1,5 %. Opazi se, da so dani vsaj osnovni pogoji, da se organizira solidna proizvodnja v tem obratu. Škoda bi bilo, da bi dosedaj vložen trud in sredstva ostala le delno izkoriščena.

Računati je potrebno tudi z dejstvom, da je ne glede na začetne težave količinski proizvodni plan za naslednje obdobje že postavljen in da ga bo pri takšnem stanju, kot je sedaj, zelo težko doseči. Potrebno bo več angažiranosti, da se začeto delo realizira do konca ter s tem omogoči normalno delo obrata, kar spada med osnovne pogoje redne proizvodnje.

M. J.

Vakuumska naprava – prerez

ZAČETEK: Eksperimentalna livarna »Šamotna« je pri raziskavah in osvajanju tehnologije odigrala pomembno vlogo (foto Arzenšek)

DOBITNIKI DRŽAVNIH ODLIKOVANJ

V 20. številki našega glasila smo objavili intervju z dobitnico državnega odlikovanja tov. Mastnakovo. Tokrat objavljamo vse dobitnike državnih odlikovanj z utemeljitvami.

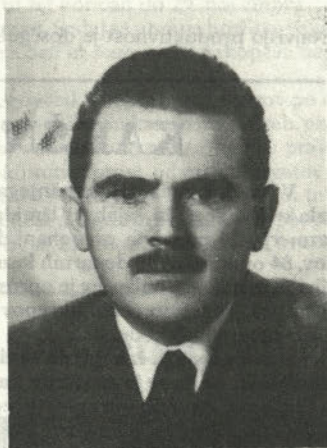

Tov. MASTNAK Olga se je zaposlila v Železarni Store leta 1950 kot administrator, leta 1952 pa je bila razporejena k obračunu osebnih dohodkov in vse od tedaj je njeno delo in osebni razvoj povezan z razvojem politike in delitve nagrajevanja po delu oziroma delitve osebnega dohodka.

Imenovana je vseskozi aktivno delovala tudi na področju samoupravljanja in v družbeno-političnih organizacijah ter delegacijah.

Tov. Mastnakova je vzgledna delavka, ki si je s svojim delom, samoizobraževanjem in družbeno aktivnostjo pridobila zavidljiv strokovni nivo, ob tem pa je na enem od najzahtevnejših delovnih področij veliko prispevala k uresničevanju idej nagrajevanja po delu. Njen prispevek se odraža v Železarni Store, v občini, v SOZD Slovenske železarne in v okviru panoge črne in barvne metalurgije.

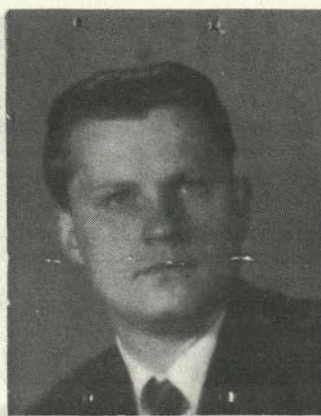
Imenovana je prejela »Red dela s srebrnim vencem«.

Tov. PIŠEK Alojz se je zaposlil v Železarni Store leta 1949 najprej v projektivnem biroju in investicijah ter nato po dograjenem plavžu leta 1954 postal asistent za vzdrževanje. Leta 1956 je postal obratovodja mehanične delavnice in obdelovalnice valjev, nato pa glavni mehanik in inženir vzdrževanja. Vse do leta 1974 je vodil kompletno vzdrževanje in tudi transport. Spremljal in organizacijsko je dopolnjeval celotno vzdrževanje skupaj z rastjo železarne in še zlasti izgradnje Store II. Vzdrževanje in transport je pripeljal do organiziranosti v TOZD. Leta 1974 je prešel v sektor za novogradnje, kjer dela na področju izgradnje Tovarne traktorjev. Ob pričetku obratovanja Tovarne traktorjev je nastavljen za vodjo proizvodnje in to delo opravlja še danes.

Je aktivno deloval in deluje v najrazličnejših organih samoupravljanja in delegacijah.

Imenovani je prejela »Red dela s srebrnim vencem«.

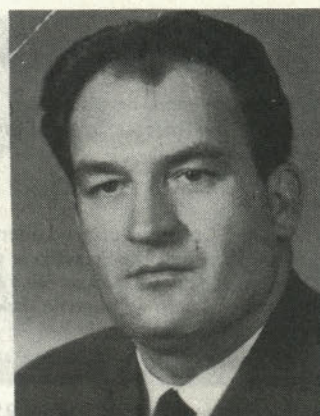

Tov. GODEC Martin se je zaposlil v Železarni Store 15. 12. 1950 v mehanični delavnici kot ključavničar. S 1. 1. 1951 se je zaposlil v SM jeklarni kot rezkalec. Od leta 1973 opravlja dela skupinovodje v pripravi vložka.

Imenovani je aktivno deloval v organih samoupravljanja, delegacijah in družbeno-političnih organizacijah.

Tov. Godec je prizadeven, vester in discipliniran na svojem delovnem mestu. S svojim delom in odnosom do sodelavcev je veliko prispeval k rezultatom TOZD oziroma Železarne Store.

Imenovani je prejela »Red dela s srebrnim vencem«.

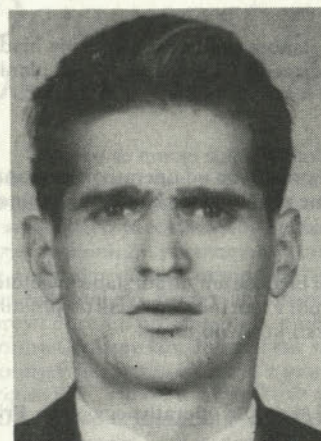

Tov. KOŠTOMAJ Stanko se je zaposlil v Železarni Store 19. 12. 1950 v elektroobratu, kjer je delal pretežno pri izgradnji elektro-postrojenja na elektroplavžu. Ob vstavitvi v pogon leta 1954 je premeščen na elektroplavž kot vodja merilne postaje vse do leta 1969, ko je imenovan za delovodjo TH peči.

Imenovani je aktivno deloval v organih samoupravljanja, delegacijah in družbeno-političnih organizacijah.

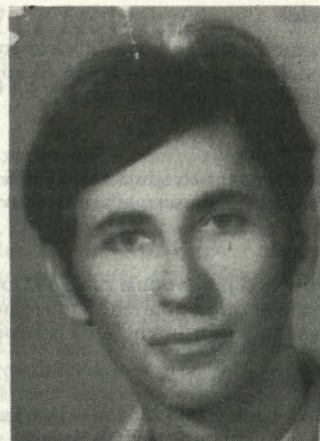
Ves čas zaposlitve je svoje delo opravljal vestno in disciplinirano in bil za vzgled ostalim sodelavcem.

Imenovani je prejela »Red dela s srebrnim vencem«.

Tov. ISKRAČ Alojz se je zaposlil v Železarni Store leta 1956 na ekspeditu kot pomožni delavec. V SM jeklarno je prišel leta 1959 in pričel z delom na delovnem mestu nakladalec ingotar. Sedaj opravlja delo ponovčarja v obratu jeklarne. Imenovani je zadane naloge izpeljal brezhibno in zanesljivo čeprav so bili pogoji dela in so še, v določenih primerih zelo težki. Imenovani je tudi član ekipe, ki je uspešno opravila spuščanje v pogon nove jeklarne v Libiji. S svojim delom si je pridobil priljubljenost med sodelavci.

Imenovani je prejela »Medaljo dela«.

Tov. TOMAŽIN Dominik se je zaposlil v Železarni Store leta 1973 v obratu jeklarna na delovnem mestu vodja konti naprave in to delovno mesto opravlja še sedaj v TOZD jeklarni. S svojim delom in odnosom do sodelavcev je veliko prispeval k rezultatom TOZD oziroma Železarne Store. S svojo preprostostjo in voljo do dela si je pridobil priljubljenost med sodelavci in so s tem njegovi uspehi dela večji.

Opravljal je najrazličnejše funkcije na samoupravnem in političnem področju, še posebne zasluge pa ima za kontinuirano bratsko sodelovanje med gledališči AG Železar Store in Paračina iz SR Srbije, kar se odraža v organizaciji izmenjave gledaliških predstav med obema mestoma.

Imenovani je prejela »Medaljo zaslug za narod«.

Danes: Linija za ulivanje pripravljenih mask in form (foto Exportprojekt)

Svedski kemik **Alfred Nobel**, ki je patentiral zmes nitroglicerina in smodnika, kmalu nato pa še dinamit, se je rodil 21. oktobra 1833. Z oporoko je ustanovil sklad za vsakoletno dodeljevanje nagrad na področju fizike, kemije, fiziologije in medicine ter književnikom in zaslužnim ljudem za pospeševanje mednarodnega miru in humanih odnosov. Umrl je leta 1896, prve nagrade pa so bile podeljene leta 1901. Od leta 1969 podeljuje Nobelov sklad nagrade tudi znanstvenikom s področja ekonomije. Alfred Nobel se je ukvarjal tudi s transfuzijo krvi, z načrtovanjem parnih strojev in pridobivanjem umetne svile. Patentiral je 355 iznajdb.

Dopisujte v

Štórski
ŽELEZAR

Kako smo delali

Predvideni plan proizvodnje je v septembru 1983 bil dosežen z indeksom 97,0 %. TOZD tovarna traktorjev je proizvedel 440 traktorjev in dosegel indeks 108,6 %.

Elektroplavž

Proizvodnja grodlja je nižja od operativnega plana za 692 ton ali 16,5 %. Razlog za nedoseganje proizvodnje grodlja je v zastoju peči zaradi popolne redukcije el. energije in zaradi zastojev, ki so bili vzrok ponovnega ogrevanja peči.

Pri proizvodnji so se pojavile določene tehnološke težave, ki so izvirale iz neodgovarjajoče granulacije koksa.

Jeklarna

Proizvodnja je dosežena v višini 9.923 ton. Nižja je od operativnega plana za 8,4 %. Na nižjo proizvodnjo so vplivali nepričakovani visoki zastoji zaradi okvar na agregatih in pomanjkanje električne energije v začetku meseca. Primanjkovalo je Si-metal, zato niso izdelovali po programu vzmetna jekla in je večkrat prihajalo do sprememb proizvodnega programa.

Valjarna I

Skupna proizvodnja valjanih izdelkov znaša 2.813 ton, od tega 1.703 t blagovne proizvodnje in 1.110 t za predelavo. Dosežena proizvodnja je višja od OP za 0,5 %.

Valjarna II

TOZD Valjarna II je v mesecu septembru proizvedla 9.496 ton valjanih izdelkov, kar je v primerjavi z operativnim planom več za 5,2 %.

Program valjanja je v pretežni meri odstopal od načrtovanega operativnega plana. Vzrok za takšno odstopanje je bilo pomanjkanje gredic oz. siliko metala v TOZD jeklarni, ki ni mogla izdelovati vzmetnih kvalitet jekla.

Jeklovlek

Za mesec september je bila z operativnim planom predvidena količina hladno predelanih profilov 1.238 ton. Skupno so proizvedli 1.247 ton in dosegli planirano količino z indeksom 100,4.

Livarna I

Dosežena proizvodnja znaša 2.375 ton in je presežena od operativnega plana za 11,7 %. V tem mesecu je primanjkovalo valjčne zlomnine ter kokilne zlomnine.

Livarna II

Dosežena proizvodnja znaša 592 ton. Plan ni bil dosežen zaradi slabe kvalitete surovin in dotrajane opreme kljub temu, da so tudi v tem mesecu delali ob prostih sobotah. Tudi asortiment je bil neugoden z nizko kosovno težo.

Obdelovalnica valjev

Obdelanih je bilo 288 ton valjev, kar je za 0,7 % več od operativnega plana. Primanjkovalo je surovcev za lažje valje.

Tovarna traktorjev

Operativni plan za mesec september 1983 (405 traktorjev) so presegli za 35 traktorjev, to je za 8,6 %, ter tako dosegli mesečno proizvodnjo 440 traktorjev.

Pri realizaciji te količine so imeli velike težave zaradi pomanjkanja nekaterih materialov, kot so odlitki iz Livarne II in zobniki iz DMB, zaradi katerih so imeli zastoje v proizvodnji. Poleg tega so izdelali veliko (397) nekompletnih traktorjev, ker so manjkali nosilci sedežev, navesni sistem, vlečna kljuka, gume, lesene obloge itd.

Zaposleni

V naši DO je bilo v mesecu septembru zaposlenih 3.552 delavcev, medtem ko jih letni plan predvideva 3.464. Z upoštevanjem nadur in pogodbenih del je znašalo število zaposlenih 3.642, kar predstavlja 102,5 % realizacije letnega plana.

Vizuelna kontrola kanalov krmilnih ohišij NO 20 z intraskopom, ki smo ga dopolnili še s kamero in monitorjem. (foto Arzenšek)

Nadure

Doseženih je bilo 13.051 nadur, kar je za 1.356 nadur oz. 11,6 % več, kot je bilo predvideno z operativnim planom. Največ nadur je imel TOZD livarna II (3302 nadur, indeks 286,6 %, najmanj pa TOZD kontrola kakovosti (116 nadur, indeks 91,3 %).

Produktivnost

Na nivoju DO je bila produktivnost za 11,4 % večja od predvidene v letnem planu.

Najvišjo produktivnost je dosegel TOZD livarna I (indeks 129,6 %).

KAKŠNI SMO

V prvih 9. mesecih letošnjega leta je disciplinska komisija obravnavala kršitve že na 28. sejah ter izrekla kar 27 ukrepov prenehanja delovnega razmerja, 24 pogojnih prenehanj delovnega razmerja, 180 javnih opominov, 84 opominov, 30 denarnih kazni, 2 prerazporeditvi k opravljanju drugih del in nalog, 6 delavcev je oprostila krivde, v 15 primerih pa je ustavila postopek. Poleg izrečenih ukrepov je 39. delavcem naložila povrnitev materialne škode.

Iz navedenega izhaja, da se delovna disciplina v letošnjem letu ni izboljšala, da pa se je zaostрила kaznovalna politika, saj je bilo letos izrečenih več strožjih ukrepov (predvsem prenehanj dela, denarnih kazni in zahtevkov za povrnitev materialne škode).

V novem Pravilniku o delovnih razmerjih, katerega smo z osebnim izjavljanjem sprejemali v poletnih mesecih, smo poleg materialne odškodnine sprejeli določila o plačilu pavšalne odškodnine ter natančno določili tiste kršitve, za katere mora disciplinska komisija izreči prenehanje delovnega razmerja, in tiste, za katere lahko izreče disciplinski ukrep prenehanje delovnega razmerja.

Pravna služba

Disciplinska komisija delovne organizacije je v letu 1982 na 27. sejah – javnih obravnavah izrekla 14 delavcem disciplinski ukrep prenehanje delovnega razmerja, 55 pogojno prenehanje delovnega razmerja, 1 prerazporedila k opravljanju drugih del in nalog, izrekla 41 denarnih kazni, 228 javnih opominov, 208 opominov, 13 delavcev je oprostila krivde, v 30 primerih je bil postopek ustavljen (zaradi zapustitve DO, umika prijave, neosnovane prijave), v 30 primerih pa je poleg izrečenega ukrepa komisija naložila kršiteljem še povrnitev materialne škode. Po značaju kršitev predstavljajo neopravičeni izostanki 37,6 % vseh kršitev,

- nedovoljeni izhodi, zamujanje ter predčasno odhajanje 19,6 %, – vnašanje alkohola in uživanje alkohola med delovnim časom 16,6 %,
- odtujevanje družbene lastnine 5,0 %,
- malomarnost pri delu s povzročeno škodo 8,0 %,
- odklonitev dela 4,5 %,
- kršitev varnostnih predpisov 2,5 %,
- prepiri, žalitve in fizični obračuni 2,5 %,
- ostale kršitve 3,7 %.

S popotovanja po Sovjetski zvezi

(nadaljevanje)

Na Rdečem trgu so poleg Kremlja in mavzoleja vredni ogleda tudi spomenik Mininu in Požarskem iz 1818. leta, prvi ruski posvetni spomenik, Zgodovinski muzej in cerkev Vasilija Blaženega z raznobarvnimi čebulastimi kupolami stolpičev, ki jo je dal zgraditi ruski car Ivan IV.-Grozni. Ta večer smo si privoščili še kratek obisk restavracije hotela Rusija, ki je v neposredni bližini, nato pa se vrnil v hotel na zaslužen nočni počitek.

V nedeljo zjutraj nas je Moskva počastila z dežjem in svežino, medtem ko je bilo prejšnjega dne sončno in toplo, preko 25 °C. Odpeljali smo se na ogled Kremlja in Mavzoleja Lenina. Stara mestna trdnjava, že tretja v zgodovini, prvi dve sta bili požgani ali porušeni, skriva v sebi preko dva km dolgo obzidje z dvajsetimi stolpi in stolpiči, osem cerkva, več palač in vrtov, spomenikov, muzejev ter največji top in zvon na svetu. Kremelj ni le kulturno-zgodovinski spomenik, temveč tudi sedež sovjetske partijske in državne oblasti. V enem dopoldnevu si je moč le bežno ogledati zanimivosti in znamenitosti, in to od zunaj, notranjost zgradb pa nam je ostala skrita za prihodnji obisk, če nas bo pot ponovno zanesla v Moskvo. Da Jugoslovani radi potujemo, sva z Dušanom ugotovila tudi tu, saj sva sredi Kremeljskih zidov srečala skupino študentk iz Novega Sada.

Po ogledu trdnjave smo se v Aleksandrovmem vrtu postavili v vrsto za ogled notranjosti Leninovega Mavzoleja. Na našo srečo obstajajo dve vrsti, ena za posameznike, v kateri čakajo tudi več ur, in druga za organizirane skupine. V pol ure prestopanja smo si ogledali spominsko ploščad mestom – herojem v ZSSR in Grob neznanega vojaka. Čeprav se je v Mavzoleju moč zadržati le minuto ali dve, kolikor traja počasen obhod okoli sarkofaga z Leninom, je vreden ogleda in počastitve spomina velikega misleca in revolucionarja. Na kratko smo si ogledali še spomenike in spominske plošče sovjetskih državnikov ob Kremeljskem zidu, nato pa se vrnil v hotel.

Popoldne nam je ostalo še dobri dve uri do odhoda na letališče. Izbrali smo ga za ogled Razstave znanstveno-gospodarskih dosežkov ZSSR. Razstavni prostor je lepo urejen park s paviljoni za posamezne panoge, od kmetijstva in prometa do jedrske fizike in osvajanja vesolja. Pri glavnem vходу na razstavo stoji svetovno znana skulptura Delavec in kolhozničar, ki jo je za svoj simbol prevzelo sovjetsko filmsko podjetje Mosfilm. V neposredni bližini je tudi pomnik Osvajalcem kozmosa, raketa na vrhu obeliska, in eden najlepših in največjih moskovskih hotelov Kosmos.

(Nadaljevanje na 7. strani)

IZ KRAJEVNE SKUPNOSTI

Velik del za to leto programiranih komunalnih dejavnosti smo realizirali zahvaljujoč letošnjemu praznovanju občinskega praznika v naši krajevni skupnosti – to je bila skupna ugotovitev članov Sveta KS Štore na 11. seji. V okviru praznovanja občinskega praznika je bil namreč sestavljen znotraj kompletnega programa planiranih aktivnosti za letos ožji spisek del za hitro ustvaritev... Prav zdaj je aktualen vodovod v naselju Zagaber, ki naj bi bil končan do 29. novembra...

Problem, ki se že dolgo vleče, je cesta v Drago. Sedaj se urejuje brežina, vendar izvajalec, celjski NIVO, sila počasi napreduje z deli in nam s tem nakopava nepotrebnost jezo krajanov.

Svet skupščine se je na omenjeni seji pogovoril o organizaciji zborov po območjih. Akcijo sicer vodi krajevna SZDL. Zbori navadno nakažejo niz potreb, predvsem komunalnega značaja, kar je sicer prav, vendar so to mesta, kjer se pravzaprav malo ali skoraj nič ne govori o delegatski samoupravi, odnosu delegatov do dela v organih KS in podobno. Rezultat tega so nesklepčne seje krajevnih teles, konferenca skupščine itd. Tudi preobremenjenost nekaterih delegatov in popolna ležernost ostalih je vsekakor tema, o kateri bi se zbori občanov morali izreči.

Na svečani seji skupščine KS Štore in delavskega sveta Železarne Štore (foto Žnidar)

S popotovanja po Sovjetski zvezi

(Nadaljevanje s 6. strani)

Osamljeni popotnik ob Bajkalskem jezeru (foto Melanšek)

Mesto Jurija Dolgorokega smo zapustili v poznopopolnianski nevihti in se odpeljali do letališča Domodedovo, nato pa dalje na 4400 km dolg polet do glavnega mesta vzhodne Sibirije, Irkutsk.

Prvo srečanje s Sibirijo sem doživel na letališču v Novosibirsku, kjer smo se za pol ure ustavili ob polnoči po moskovskem času ali ob štirih zjutraj po lokalnem. Da smo Slovenci dobri pivci, smo potrdili v letališki točilnici za tujce, saj smo v kratkem času izpraznili zalogo piva. Resnici na ljubo, to ni bilo težko. Premogli so le štiri steklenice povprečnega domačega piva. Drugi del poleta je trajal nekaj več kot dve uri, po kazalcih na naših urah pa dvojno, saj smo jih morali ponovno premakniti.

Irkutsk je eno najstarejših sibirskih mest, ustanovljen 1652. leta. Obdobje, ki ga v Evropi označujemo s srednjim vekom, pomeni za Sibirijo in ruski Daljni vzhod šele začetek. Ruska osvajanja teh prostranstev, kjer so živel mongolska in eskimska plemena, se je pričelo skoraj sto let po Kolumbovem odkritju Amerike. Na ozemlju nekdanje Džingis-kanove države so prvi stopili Kozaki v carsko službo, z Jermakom, Pojarkovim, Kabarovim, Dežnevem na čelu. Iz njihovih utrdb so z leti rasle naselbine in mesta priseljenih Rusov, izgnancev in prebežnikov. Irkutsk, ki leži ob Angari, edinem odtoku Bajkalskega jezera, je kmalu postal politično in gospodarsko središče tega ogromnega območja in to svojo vlogo zadržal do ustanovitve ZSSR po Oktobrski revoluciji. Z novo federativno ureditvijo je ta položaj formalno sicer izgubil, dejansko pa je še vedno središče tega dela sveta. Danes več kot polmilijonsko mesto tvori dva dela. Levi breg Angare je sodobno naselje in industrijska cona, desni pa staro mestno središče. Zgradbe so nizke, kvečjemu s tremi nadstropji, mesto leži na močno potresnem območju, prevladujejo pa lesene enonadstropne hiše v tipičnem sibirskem slogu, grobo izdelane in modro, zeleno ter rjavo pobarvane. Stepski veter, ki se je v mestu udomačil, dviguje oblake drobnega peska in prahu. Nevajeni tujec ju hitro občuti v očeh in pod zobmi. Naselje s takšnimi karakteristikami bi človek ocenil kot neprijazno, vendar je bil moj vtis povsem nasproten. Čeprav staro, preprosto in na prvi pogled ne preveč urejeno mesto se mi je prikupilo s svojo naravnostjo, domačnostjo in ličnostjo, brez obilice političnih gesel in sovjetske megalomanije. K temu so v dobri meri prispevali tudi njegovi prebivalci s svojo odprtostjo, priklupnostjo in že skoraj navno radovednostjo.

Mesto turistu ne nudi veliko, turizem pa je v Sibiriji že tako slabo razvit. Le značke in znamke so naprodaj za vsakim vogalom, medtem ko je razglednice, turistične vodiče in prospekte težje najti kot pri nas kavo. Našo skupino je pot ali natančneje povedano naša irkutska vodičinja Svetlana popeljala na ogled lokalnega muzeja, ki je za tako veliko mesto dokaj reven; posledica sovjetske centralizacije tudi v kulturi in umetnosti. Videli smo mestni spomenik s soboljem v grbu, spomenik žrtvam Velike domovinske vojne 1941 do 1945, kjer opravljajo častno stražo pionirji in pionirke, po vzoru častne straže pred Leninovim Mavzolejem v Kremlju, Tehnično fakulteto in izredno zanimiv Muzej mineralov.

Bajkalsko jezero in njegova okolica sta znana po svojem naravnem bogastvu in posebnostih. Del tega smo si ogledali na izletu naslednjega dne. To najgloblje jezero na svetu, 1620 metrov, površino 31.500 km² in s 23.000 km³ vode je pozimi zaledenelo, poleti pa doseže celih sedem ali osem stopinj »vročine«. Domačinov to ne moti pri njihovih plavalnih užitkih, nekaj smo jih tudi sami videli, mi pa smo v precej močnem vetru raje potisnili roke v žepe vetrovk.

(se nadaljuje)

Člani sveta so v nadaljevanju 11. seje razpravljali še o možnosti preselitve se-deža KS in štorske pošte na Lipo – v stari Internat z nevtraliziranimi prostori, še letos. Hkrati bi bila možna pridobitev centrale z večjo kapaciteto, tako da bi lahko dobili telefone tudi zaselki brez njih. Na seji je bil imenovan ad hoc režijski odbor, ki bo skrbel za to (Starlekar, Vrtnjak, Buser, Kragelj, Javornik, Amon, Janžekovič).

Delegati sveta so na koncu sestanka poslušali sestavek predsednika komiteja za SLO-DS tovariša Janžekoviča o nekaterih nalogah in dejavnostih s tega področja. Od ostalih članov se je na tej seji po sedmih letih članstva v svetu poslovl pisec te in podobnih kronik iz dela in življenja samouprave in politike KS Štore.

Jok

Dejavnost pionirjev osnovne šole Štore

Verjetno so mnogi starši šoloobveznih otrok v naši krajevni skupnosti, in dejal bi tudi drugod, prepričani, da si njihovi otroci v šoli nabirajo le strogo predmetno znanje. Pa ni tako. Ko smo se na letošnji prvi seji odbora za delo s pionirji, ki je sestavljen iz predstavnikov Železarne, KS, ZRVS, Sveta staršev, učiteljev – mentorjev in pionirjev, pogovarjali o programu dela za leto 1983/84, smo se dogovorili, da na kratko »obelodanimo« aktivnost pionirjev v preteklem šolskem letu.

Na pionirski konferenci ob začetku šolskega leta (na Dan pionirjev) je bil sprejet obsežen program dela, vsebujoč šolske in izvenšolske aktivnosti. Tako so pionirji OŠ Štore lani delovali kar v 30 krožkih in sekcijah. Na sam praznik Dneva pionirjev so sprejeli cibane v pionirsko organizacijo, še prej so jih seveda na to pripravljali. V okviru kurirčkove pošte (akcije z aspektom ohranjanja tradicij NOB) je bilo organiziranih dosti akcij in manifestacij.

Problemska konferenca PIONIR V KRAJEVNI SKUPNOSTI je dala nove pobude, možnosti in želje za delovanje PO v KS. Pismo priznanje PL so štorski pionirji prejeli za akcijo z naslovom RASTEMO POD TITOVO ZASTAVO. V okviru hortikulturnega tekmovanja so posadili 40 lončnic, starejši pionirji pa so na Svetini zasadili 9000 smrekic.

Likovniki so se s svojimi likovnimi stvaritvami udeležili več natečajev in svojo uspešnost kronali z več priznanji. Dali so tudi svoj delež v Tednu starejših občanov, prometnem tekmovanju itd.

276 pionirjev se je udeležilo tekmovanja za bralno značko, 133 pionirjev pa tekmovanja Vesele šole v organizaciji Pionirskega lista.

Ne bi na široko pisali o vseh aktivnostih športnikov, planincev, šahistov in pionirjev iz prometne sekcije tovarišice Judežve. Slednji so praviloma v tekmovalnih testiranjih vedno na vrhu. Lani so v konkurenci starejših pionirjev zasedli med 13. šolami prvo mesto (isto predlanskim); mlajši pionirji pa so bili sedmi (šesti so bili pionirji kompolske šole).

Pionirji OŠ Štore imajo kot stalno nalogo skrb za ostarele občane, obiskujejo jih in po močeh pomagajo. Vsako leto jih skupaj s KS počastijo s kulturnim programom in zakusko, pri čemer pomaga učiteljski zbor. Sodelujejo na vseh proslavah in manifestacijah v kraju, oba pevska zbora šole sta med najaktivnejšimi. Vzoredno je treba pohvaliti dramski krožek. Mladi vrtnarji, zbrani okoli tovarišice Raušnikove, so si že uredili svoj vrt in tam, kjer bi po želji nekaterih moral biti parkirni prostor (čemer je nasprotovala KS), zdaj pridno raste solata in zdravilna zelišča. Ta aktivnost je rodila tudi zamisel o zadrugi, ki naj bi se letos realizirala.

Zbiranje papirja in ostalih surovin je posebej hvaležna dejavnost pionirjev štorske osnovne šole. Lani so samo papirja zbrali 16 ton in bili tako druga najbolj-ša šola v Sloveniji na tem področju aktivnosti. Denar so vložili v izlete, učbenike in nekaj so ga darovali za izgradnjo Doma pionirjev na Dolenjskem. V akciji Rdečega križa so zbrali 9820 din.

V okviru obrambnega izobraževanja štorska organizacija tesno sodeluje s krajevno ZRVS. Sodelovanje z Železarno in predvsem s krajevno skupnostjo pa je itak najboljšo, kar si ga moremo zamisliti. V mnogih dejavnostih KS Štore so vneto udeleženi tudi pionirji (kulturna dejavnost, proslave, razpoloženje krajevnega INFORMATORJA). Krajevna skupnost ceni njihovo delo, zato je pionirski odred Ivan Cankar lani, ko so prvič podeljevali priznanja te vrste, prejel PRIZNANJE KS ŠTORE ZA DOLGOLETNO AKTIVNOST. Krajevna skupnost po svojih (skromnih) močeh pionirjem občasno tudi materialno pomaga. Upamo, da se bo zaradi vse opisane dejavnosti ena od štorskih ulic imenovala PIONIRSKA, kot smo že predlagali Komisiji za poimenovanje ulic (a nekateri za ta naziv niso navdušeni). Bomo videli, kaj bo rekla o tem skupščina KS še ta mesec!

Jok

Razvitje lovskega prapora

Razvitje prapora LD Bojansko-Štore (foto Žnidar)

V lepem, sončnem, vendar že skoraj jesensko hladnem nedeljskem jutru so se v Vrnčevem domu na Svetini, ki je že nekaj časa v oskrbi štorskih lovcev, zbrali člani LD Bojansko-Štore, Grmada in sosednih lovske družin na svečani prireditvi RAZVITJE PRAPORA.

Svečanost je bila organizirana v počastitev krajevnega praznika Štor 17. septembra in so se udeležili tudi posebej vabljeni gostje, predsednik KPO ŽS tovariš Dušan Burnik (pokrovitelj prireditve), Žohar Ladi in Zlatko Leskovšek kot predstavnika krajevne skupnosti Štor, predstavnik KS Svetina, tovariš Ferdo Haler ter delegati raznih društev in organizacij, katere je Mirko Arzenšek ob postrojeni četi lovcev v značilnih zelenih uniformah svečano pozdravil. Po intoniranju pesmi z lovskega melosom v izvedbi CELJSKIH ROGISTOV in po uvodnem pozdravu in razlagi tovariša Arzenška so skupaj pozdravili predstavnike družbeno-političnega življenja in organizacij, nakar je besedo prevzel tovariš Rajnhold Jelen, predsednik lovske družine Bojansko-Štore. V nadaljevanju citiram odlomke iz njegovega govora:

»... Družina je bila ustanovljena leta 1946 in je v začetku štela 22 članov. Prav v tem času je bilo ravnotežje v naravi močno porušeno zaradi vojne vihrine in takratni lovci so se morali močno angažirati, da so znova vzpostavili to ravnotežje gozdne faune. Teh lovcev ni več med nami. Dobro gospodarjenje, ki je šlo sočasno z obnovo domovine, je dalo rezultate, vzreja srnjadi, ki je naša glavna vrsta divjačine, pa se je obrestovala. Naša lovišča so danes polna, lov na srnjaka nam pomeni največji športni užitek, hkrati pa prinaša dohodek za normalno delo v družini.

Mi, lovci smo predvsem gojitelji in ne le strelci, kot nekateri mislijo. Naravno ohranjamo takšno, kot nam jo je družba zaupala. 40 članov, dobro oboroženih, ima vsekakor svoj pomen tudi v konceptu SLO-DS.

Naša dejavnost je s pridobitvijo svojega prostora še bolj zaživel. Železarna Štore nam je zaupala upravljanje Vrnčevega doma in na letni skupščini se je porodila misel, da bi družina morala imeti tudi svoje obeležje trajnega značaja, to je lovskega prapora. Danes smo veseli in ponosni, da smo to realizirali, in sicer z delom vseh članov ter s podporo delavcev, občanov, organizacij in institucij, vseh onih, ki so prispevali k obogatitvi prapora spominski žebliček ali spominski trak. Vsem se prisrčno zahvaljujemo v imenu družine...«

Predsednik LD Bojansko-Štore je nato podelil priznanja starim lovcom ter zdajšnjemu gospodarju doma, tovarišu Plahuti, nakar je pokrovitelj, Dušan Burnik, predal prapor novemu praporščaku družine, tovarišu Karliju Doberšku, ml. Seznam darovalcev žebličkov in trakov je res dolg, delavka v Ljubljani, ki je prapor izdelala, pa je izjavila, da tako bogatega v celem povojnem času še ni delala.

V prijetnem vzdušju ob lovske (srnjakovem) golažu, jedeh na žaru, domači kapljici in ob vižah ansambla Interval je v pozni nočni uri minila tudi ta, ena večjih prireditev, organiziranih v čast letošnjega praznika KS Štore.

Jok

Strelci Kovinarja – republiški prvaki

Naši strelci nas še vedno razveseljujejo z doseženimi dobrimi rezultati. V juliju so na republiškem prvenstvu Slovenije v Ljubljani z vojaško puško osvojili ekipno prvo mesto in tako po dolgem času prinesli pokal prvaka zopet v Štore. Bili smo že enkrat prvi v povojnih letih leta 1951. Skupaj je ekipa nastreljala 512 krogov. Med posamezniki se je Vili Dečman uvrstil na drugo mesto s 178 krogi. Na tem prvenstvu je sodelovalo 27 najboljših ekip iz Slovenije.

Avgusta so se udeležili tekmovanja v Rečici pri Laškem. Med močmo konkurenco 12 sodelujočih ekip so zmagali in

tako dokazali, da niso bili samo po ključu prvaki Slovenije.

Na državnem prvenstvu, ki je bilo letos v Ljubljani, so naši strelci v skupnem plasmanu dosegli sicer 15. mesto, toda še vedno so najboljši v naši republiki, saj so na tem prvenstvu izboljšali svoj prejšnji rekord 512 krogov za tri kroge.

2. oktobra so se udeležili tekmovanja v hitrem streljanju z vojaško puško v Slovenskih Konjicah. V Štore so prinesli lep pokal za osvojeno prvo mesto.

Tako se strelska sezona za naše strelce na zunanjih streliščih uspešno kon-

Košarkarske novice

Po daljšem času se preko našega glasila ponovno oglašamo košarkarji z željo, da seznanimo naše sodelavce o našem delu in načrtih za prihodnost.

V lanskem letu smo v drugi zaporedni sezoni nastopanja v I. SKL – moški kljub velikim težavam, predvsem zaradi skromnega igralskega izbora, zasedli 8. mesto in smo tako rekoč v zadnjem hipu ostali v I. republiški ligi. Po končani sezoni je prvo moštvo praktično razpadlo, saj smo zaradi prenehanja aktivnega igranja nekaterih igralcev, prestopov v druge klube in odhodov v JNA ostali samo s štirimi igralci standardne ekipe.

Pred letošnjo sezono je zaradi tega klubskega vodstva čakala izredno zahtevna naloga, da zapolni vrzeli v ekipi z angažiranjem novih kvalitetnih igralcev. Le-ti bi se s preostalimi igralci iz prejšnje sezone lahko enakovredno kosali v najkvalitetnejšem republiškem razredu. Zaradi tega smo se z matičnim društvom TVD PARTIZAN-KOVINAR Štore dogovorili glede problematike članskega moštva kot tudi ostalih selekcij (mladinci, kadeti, pionirji). Skupna ugotovitev je bila, da je potrebno v železarskih Štorah, kjer ima košarka dolgoletno uspešno tradicijo in vlada precejšen interes za ta aktivni šport nadaljevati z začetnim delom.

V danem trenutku in v skladu z načrti za prihodnost je nujen dogovor in povezava s KK Libelo Celje, ki se je letos zopet uvrstila v I. B zvezno ligo. Mišljenja smo, da Libela kot kvalitetni nosilec prioritete v regiji potrebuje močno zaledje v neposredni bližini Celja, kjer se lahko kalijo njihovi igralci, ki trenutno ne pridejo v najožji izbor. Z odgovornimi člani K. K. Libele smo zaradi tega imeli v zadnjem obdobju več sestankov in moramo reči, da smo se o medsebojnem sodelovanju uspešno dogovorili. Tu mislimo predvsem na okrepitev igralcev, kot tudi na nudenje strokovne pomoči in odigravanja prijateljskih tekem.

Naša poglobljena usmeritev, ki je za nadaljnji razvoj bistvenega pomena, pa je nedvomno, da izboljšamo kvaliteto dela z mlajšimi selekcijami. Zato je nujna boljša povezava z OŠ Štore in SKIMC, ki sta lahko baza, iz katere moremo z ustreznim strokovnim delom pritegniti v naše vrste mlade košarkarje, ki bi tudi v prihodnosti nadaljevali z uspehi štorske košarke.

Velik problem, ki je aktualen pred vsako sezono, so finančna sredstva. V klubu vsi od igralcev do vodstva in ostalih sodelavcev delujemo popolnoma amatersko. Tekmovalna sezona v I. SKL je namreč precejšen strošek, ki ga v okviru TVD Partizana sami ne moremo pokriti. V preteklosti so nam posamezne temeljne organizacije v Železarni že priskočile na pomoč. Še posebej se moramo ob tej priliki zahvaliti za dolgoletno pomoč pri nakupu ustrezne opreme za nastope TOZD valjarne II s tov. Halerjem na čelu. Z ozirom na to, da smo praktično vsi v klubu sodelavci Železarne, si želimo, da bi se glede še boljšega sodelovanja dogovorili z odgovornimi na ravni celotne DO Železarne Štore. Dobro znano je, da na primer Železarna Jesenice praktično v celoti financira hokejski klub; prav tako je tudi Železarna Ravne pokrovitelj kvalitetnega plavalnega športa in odbojke na Ravnah.

Tudi letošnjo sezono bomo zaradi tega, ker v Štorah nimamo ustrezne dvorane, odigrali srečanja kot domačini v dvorani TŠC v Celju. Liga bo letos izredno kvalitetna, saj bodo v njej nastopile številne ekipe, ki so v preteklih sezonah že igrale v II. zvezni ligi. Prav tako se je povečalo število ekip. Od prejšnjih 10 bo letos merilo moči 12 moštev. Predviden pričetek ligaškega tekmovanja je 29. 10. oziroma 5. 11. 1983.

V sezoni 1983/1984 bodo v I. SKL nastopila naslednja moštva:

– KRAŠKI ZIDAR (SEŽANA)	– COMET (SL. KONJICE)
– JEŽICA (LJUBLJANA)	– DRAVA (PTUJ)
– HELIOS (DOMŽALE)	– TOLMIN
– BRANIK (MARIBOR)	– LITIJA
– KOVINAR (ŠTORE)	– KOPER
– TRIGLAV (KRANJ)	– ZAGORJE

Z novo formirano ekipo, ki je precej pomlajena, vendar perspektivna, so naše želje in objektivne možnosti, da se uvrstimo nekje v sredino lestvice. Seveda bo sezona izredno naporna in bomo zelo potrebovali pomoč naših zvestih navijačev, ki so nam v preteklosti že izdatno pomagali.

Zato vas že sedaj vabimo, da nam tudi v letošnji sezoni pomagate s športnim bodrenjem, predvsem v Celju, kjer bomo igrali kot domačini. O točnem razporedu ligaškega tekmovanja in ostalih aktualnostih o košarki vas bomo poskušali v bodoče bolj redno in celovito obveščati.

J. PERČIČ

Nemci so 27. oktobra 1943 zažgali partizansko bolnišnico **Pugled** v Kočevskem rogu; v njej je zgorelo 21 ranjencev.

V Carbonari v Italiji so 20. oktobra 1943 iz vrst interniranih rodoljubov in zajetih borcev NOV iz Slovenije, Hrvaške in Črne gore ustanovili prvo prekomorsko brigado NOVJ.

čuje. Odslej naprej se bo vsaka nadaljnja dejavnost vršila v zaprtih prostorih sodobnega strelišča za zračno orožje v Štorah. V svojo sredino vabimo vse ljubitelje strelskega športa, posebno pa mladino, naj se v sredah od 15. do 18.

ure zglasijo na strelišču, kjer so trenin-

gi. Našim strelcem želimo še v naprej mnogo dobrih športnih rezultatov.

Boris Malec

ŠTORSKI ŽELEZAR – Glasilo OZD Slovenske železarne ŽELEZARNA ŠTORE – Izhaja dvakrat mesečno – Uredniški odbor: Gradišnik Frido, Tomažin Anica, Knez Peter, dipl. ing. Kavka Franc, Renčelj Vlado, Kocman Vojko, Zelič Franc, ing. Verbič Stane – odgovorni in glavni urednik: Kavka Franc, pomočnik urednika: Uršič Rudi. Po mnenju republiškega sekretariata za prosveto in kulturo Ljubljana, je časopis oproščen davka od prometa proizvodov (št. 421-1/72 z dne 20. 2. 1974) – Tisk: AERO Celje – TOZD grafika – Rokopisov ne vračamo.